

Pesca artesanal de Benitatxell.

La història i les tradicions de Benitatxell són tan antigues com el seu nom.

I el polp, per molt que s'albergue a l'ombra del seu jardí, no podrà escapar d'elles.

Tan prompte com té el cap sobre el llit marí, l'alça i es posa a ballar, com si no pogueren trobar-lo. Deambula d'ací cap enllà, sense més ordes que l'instint de caça o de defensa, col·leccionista de petxines i caragols de mar amb què adornarà l'entrada del seu refugi.

És eixe costum de viure en caus estrets i foscos el que inspira la pesca artesanal del polp des de fa segles.

La tècnica de l'alcatruz o caduf degué de nàixer en l'orient del Mediterrani perquè ambdós noms són d'origen àrab; probablement, la van introduir en la península Ibèrica els mateixos grups que van donar nom a la població.

I encara que els costums actuals ronden altres orígens, el fons del mar recorda a tots els que van llaurar la seua arena.

Els mariners d'este port saben be com usar eixos atuells i com tractar els seus efimers inquilins.

No és l'única tradició que es conserva entre els hòmens d'este poble.

Les penyes que s'aguaiten al mar en la comarca de la Marina Alta han sigut, des de fa temps, l'escenari de les crides *pesqueres de la mort*, artefactes rudimentaris que permeten acostar-se a les hondures en les que la pesca és més abundant.

Diuen els cronistes que a principis del segle xx, unes cent famílies sobreviuen gràcies a eixes pràctiques. El que no es compta és quants hòmens van desaparèixer entre les roques i l'aigua.

El recorregut pel penya-segat fins a la pesquera no s'improvisava. Cada xiquet veia com ho feia son pare i heretava el dret de pescar en un cingle concret, sense papers ni notaris, però sense disputes, amb la força que donen els costums del mar i l'ètica de qui es juga la vida perquè els seus puguen viure. Sovint una *pesquera de la mort* era tot quant un home podia deixar el seu fill, però eixe dret a morir pescant era respectat per tots.

I el fill anava a on, sovint, havia mort el pare. Revelar-se contra el destí no figurava entre els camins de la seua vida, que no eren altres que els del penya-segat.

La fràgil arquitectura que pareix soldada a la roca queda suspesa —com una bassa estranya— solcant l'aire en comptes del mar. I en el precipici, l'home governa la seua barca, encara que l'ancoren cordes en comptes de caps i l'eixàrcia morta subjecte roques en comptes de pals.

De totes les maneres, el mar és el que li salvarà la vida o se la cobrarà. El que no canvia és la sal que impregna la pell del pescador, el vent que ho espenta i el sol que li cau a plom.

És possible prendre alguna precaució, però este no és ofici per a pusil·lànimes.

Després, tot és tirar l'esperver i esperar que l'esforç i el risc hagen afavorit la pena, inclús sabent que mai serà molta la recompensa.

Després d'arreglar la pesquera, haurà de desfer el camí amb el cabàs a l'esquena.

Els peus atents als cantells esvarosos i el rostre disposat a parar els cops de vent. Les mans encallides d'agafar a les maromes i a les escales.

I l'esperança sempre posada en el mar i en les tradicions que alguns hòmens de Benitatxell encara coneixen.